

300 do 400 dinarjev k ceni kvadratnega metra.

S ceno komunale nimamo gradbeniki nič opraviti. Strokovna služba komunalne skupnosti postavi ceno komunale za posamezno sosesko, izvršilni odbor in skupščina te skupnosti pa jo potrdita. Mi to ceno — v primeru soseske Nove Dravlje znaša okrog 8000 dinarjev za kvadratni meter stanovanja — le prištejemo k drugim stroškom gradnje in predložimo v predlogu izhodiščne oziroma končne cene komisiji za cene pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Ljubljane. To smo tudi storili. Pet dni zatem, ko smo prišli v Ljubljani do indeksov podražitev, pomembnih za določanje cen stanovanj, smo predložili končno ceno stanovanj v soseski Nove Dravlje za objekta B-8 in B-9. Sprva je bila predlagana nekoliko višja cena, kot je omenjana, ni pa preseгла treh starih milijonov, kot se širijo govorice. V postopku usklajevanja smo razčistili vse postavke, razen raziskovalnega dela in prišli do predlagane cene — 27.800 dinarjev za kvadratni meter stanovanja.

Z naše strani nimamo več kaj zniževati. Pri gradbenem delu predlagane končne cene stanovanj v bloku B-8 in B-9 v Novih Dravljah je spornih nemara le nekaj 10 dinarjev, medtem ko je pri komunalnem deležu lahko nekaj tisoč dinarjev pri kvadratnem metru stanovanja.

NAPAKE NISO VRAČUNANE

Očitki, češ da so v ceno stanovanj všteti tudi stroški odpravljanja napak, so direktorje v GIPOSSU najbolj razjezili.

»Vsa koga, ki bo to razlagal, lahko damo pred sodišče. To je navadno podtikanje. Pri menjavi fasadnih elementov smo poudarjali in tega smo se držali, da gre vse na naše stroške, oziroma na stroške krivca napake — Pionirjev TOZD. Tolikšnih sankcij, kot v tem primeru, ni bilo še nikjer. Kje je bila tedaj nadzorna služba Standard-Investa, ko smo montirali prve tri fasadne elemente na bloku B-8? Za nadzor prejme 1 odstotek od cene kvadratnega metra. Za milijone, ki jih dobi, pa nihče nič ne vpraša, kot ne za milijone, ki gredo na račun stroškov odbora za novogradnje pri samoupravni stanovanjski skupnosti Šiška. Ti znašajo 0,33 odstotka od cene stanovanja, kar zneso v primeru soseske Nove Dravlje po 68 dinarjev na stanovanjski meter.

Pa še to: vse, kar je zajeto v predlog končne cene stanovanj, preverja komisija za cene pri Samoupravni stanovanjski skupnosti mesta, ki šteje šest članov. Samo eden od članov te komisije je gradbenik. Brez te komisije gradbeniki ne moremo vrniti niti dinarja v ceno stanovanja. Tudi zamude niso vračunane v ceno; grečo v škodo gradbenikov, medtem ko kupci zanje prejmejo zamudne obresti iz dohodka izvajalca. V primeru soseske Nove Dravlje je bil za blok B-8 in B-9 priznan čas gradnje 18 mesecev za 26 dni pa podaljšan na račun hude zime, kar je priznala komisija vsem izvajalcem v Ljubljani. Selitev v bloka B-8 in B-9 je bila tako predvidena konec novembra. Na račun gradbenikov bo tu dva do tri tedne zamude. Kolikšna pa bo dejanska zamuda, je težko napovedovati (obeta pa se zaradi težav pri toplovodu in elektriki).

Eno je jasno: cena stanovanj v soseski Nove Dravlje je presnete visoka, kljub vsem razlagam in pojasnilom. Kako obračunati z njo?

»Res je visoka,« je poudaril mag. oec. Lojze Capuder, »za marsikoga nesprijemljivo visoka. Podobno kot pri ceni stanovanj pa lahko ugotovljamo tudi pri vseh drugih cenah, da so vse višje. Vse se draži. Tudi izdelki Litostrojevih delavcev, prav tako ves gradbeni material. Najbolj pa vpliva na ceno stanovanj — čas. Če bi gradili hitreje — pri tem bi seveda lahko svoje prispevali tudi gradbeni delavci z boljšo organizacijo dela, višjo produktivnostjo, tesnejšim povezovanjem... — če bi bili projekti racionalnejši, če bi pravočasno pridobili in komunalno uredili zemljišča, če bi imeli zagotovljena vsa sredstva itd., bi lahko gradili ceneje. Lep

primer za vse rečeno bo tudi gradnja stanovanj v četrti fazi soseske Nove Dravlje. Če bi že zdaj začeli z gradnjo blokov B-10 in B-11, bi stal kvadratni meter stanovanja tod okrog 30.000 do 32.000 dinarjev, ker pa bo gradnja stekla spomladi, bo cena poskočila verjetno že na 35.000 do 38.000 dinarjev za kvadratni meter.

To pove dovolj. Dovolj, da bi morali vzeti ceno stanovanj, vključno z vsem, kar je povezano z njimi, pod drobnogled in začeti odločno akcijo za umirjanje stanovanjskih cen. Kajti če bodo stvari tekle še naprej, kot so, se nam kaj lahko zgodi, da bomo že prihodnje leto govorili o stanovanjskem metru po 40.000 dinarjev in več. Kdo pa bo zmožek takšne cene, je seveda drugo vprašanje.

Darinka Kladnik

35 let pomoči ptičkom brez gnezda

Tihi jubilej

Kar tiho in brez omembe je šel mimo nas delovni jubilej vzgojnovarstvenega zavoda Franca Milčinskega v Smledniku.

Tov. Franc Ravnkar, že 7 let ravnatelj zavoda, nam je prijazno posredoval vse podatke in dejal, da so to obletnico v časih stabilizacije raje praznovali tiho in delovno.

Zavod je nameščen v smleški graščini nekdanjega barona Lazamijca. Prvotno je bil namenjen vojnim sirotam. Ustanovilo ga je ministrstvo za prosveto LRS 31. oktobra 1946. Ko pa vojnih sirot ni bilo več oziroma so zanje poskrbeli, so zavod namenili vedenjsko motnim šoloobveznim otrokom od 5. do 8. razreda osnovne šole. Tu so se znašli otroci z vseh koncev Slovenije, predvsem zaradi neurejenih družinskih razmer. Nov dokaz, da družba še vedno ni sposobna sama reševati vseh problemov in so tovrstni vzgojni zavodi nekakšno krpjanje lukenj. Velika krivca sta alkoholizem staršev in njihova prezaposlenost. Gojenci so mladi ljudje, za katere se ni nihče brigal in so zašli na kriva pota. Najpogostejši grehi so veliki problemi v šoli zaradi »spricanja«, težav z učenjem, preprirov s profesorji, kraje motorjev in popivanja. Tem otrokom se v množici drugih ni nihče prav posebej, zato se v zavodu ukvarjajo z vsakim posebej. Poskušajo jim dati vsaj nekaj topline in jih naučiti samostojnosti.

V zavodu seveda skušajo odpraviti ali vsaj ublažiti vedenjske motnje teh otrok, zlasti s pridobivanjem pozitivnih življenjskih izkušenj. To je lahko npr. že izdelava slike ali kipa, samostojen nakup obleke ali pa že vsaj simbolično sodelovanje otrok v domski samoupravi.

Cilj zavoda je tudi, da gojenci dokončajo osnovno šolo, se socializirajo in usmerijo v kakšen poklic.

Vse to zahteva veliko dela in nemalo požrtvovalnosti profesorjev, vzgojiteljev in osebja zavoda, ki se z gojenci ukvarjajo 24 ur na dan vseh 365 dni v letu. Poskrbeti morajo za vse, od radiatorje do čevljev.

Pri svojem delu se zavod povezuje s krajevno skupnostjo, društvom prijateljev mladine, planinci, civilno zaščito in sosednjimi osnovnimi šolami. Poleg tega stalno sodelujejo na likovnih razstavah in drugih prireditvah širom po Sloveniji, kar je zelo pomembno pri socializaciji otrok.

Seveda vsi napore rodijo tudi uspehe. V zavodu obdržijo slik s svojimi bivšimi gojenci, ki gredo v vzgojne zavode za srednješolce, v druge šole ali pa se zaposlijo. In analize kažejo, da je po odpustu kasneje v življenju uspešnih 70 odstotkov gojencev, 20 odstotkov je še kar prilagojenih, 10 odstotkov pa je neuspešnih in imajo kasneje težave v življenju.

V svojem hitrem vsakdanu preradi prezremo probleme, kakršne rešujejo potem vzgojni zavodi, kot je zavod v Smledniku, če pa jih že opazimo, jih ponavadi ne poskušamo razumeti. Ampak vselej pride, morda samo za hip, spoznanje, da vse poti vodijo vedno le do človeka.

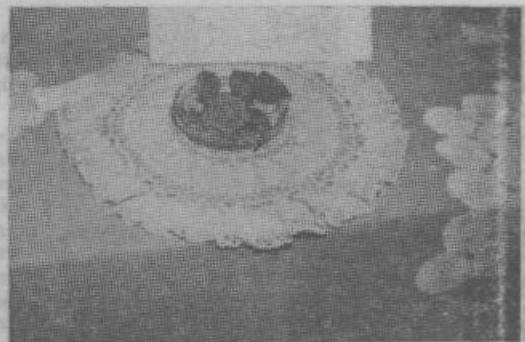
Janez Kopač

KS Šentvid

Razstavi ob praznovanju

(M. M.) Praznovanje krajevnega praznika KS Šentvid je potekalo letos nadvse slovesno. Poleg številnih prireditev, slavnostne povorke in centralne proslave s podelitvijo priznanj je bila letošnja posebnost še razstava ročnih del upokojenih krajanov.

Razstava je bila postavljena v rekordnem času. Požrtvovalnima Heleni Šuštarjevi in Heleni Medvedovi gre zasluga, da je bila razstava dokaj obsežna in pestra. Zbrali sta najprimernejše izdelke in bili prisotni na razstavi vse dni. Izbor razstavljenih del je bil presenetljiv. Zastopane so bile vse tehnike vezenja, kvačkarija, pletenja, klekljanja, vozlanja. Izredno visoka starost izdelovalk je ponovno potrdila, da starost zares ne ovira ustvarjalnosti. Izbrani gobelini so pričali tudi o estetski izbiri.

Razstavo je obiskalo mnogo krajanov in obiskovalcev iz drugih občin. Knjiga vtisov govori o tem, da bi tako organizirane razstave morale postati tradicija. Število na novo odkritih izdelovalk in ustvarjalcev je jamstvo za naprej.

Ob tej razstavi pa je bila postavljena in oblikovana še razstava »Učiteljeva ustvarjalnost«; obe razstavi sta bili na osnovni šoli Franc Rozman-Stane, katere učitelji so razstavljali in tudi postavili razstavo ročnih del. Razstava je obsegala linoreze akademskega slikarja Marjana Zaletela, v katerih je mojstrsko predstavil bogastvo lesa in njegovo izraznost v kozolcih, škodlah, viharikih. Dopolnitev tem linorezom so predstavljali deli korenin, vej, mrtvega lesa v vsebinski dopolnitvi in z izrazno vsebino, ki jih je obdelala Milena Motoh. Cvet v narodnem ornamentu je oblikoval v zgradbi nastanka in propada oblike v grafični izvedbi Marjan Motoh, ki je dodal še svoje karikature z osnovno mislijo — življenje se odraža na obrazu. Rdeča nit razstave je bila narava in spoštovanje do njenih lepot in vrednot.

Razstava je bila zelo obiskana, o vtisih pa morda izjava enega izmed obiskovalcev: »Ste korak od hitenja, brezimnost ceste in stopiš v prostor, kjer tišina oblike, izraza in lesa glasno govori. Kakšna je širina človekove želje po ustvarjanju, globina njegove izraznosti. Revni prideš, bogat odideš. Resnična hvala ustvarjalcem...« (citat).

Kombinacija obeh razstav je bila zelo dobro izbrana, saj oboje predstavlja oplešanje našega ožjega in širšega okolja in spodbujanje ustvarjalnosti krajanov.

Osnovna šola Franc Rozman je s tem, ko je organizirala obe razstavi, ponovno dokazala svojo odprtost in sodelovanje s KS, vsebinska razstava pa je v vzgoji mladih prav gotovo pomemben dejavnik.